

ΔΕΠΥ και δυσλεξία – Μια «Λερναία Ύδρα» πάνω από τα θρανία- Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου 2024

ΔΕΠΥ και δυσλεξία – Μια «Λερναία Ύδρα» πάνω από τα θρανία

Δημοσιεύτηκε στις 06 Νοεμβρίου, 2024 από [Με Άλλα Μάτια](#) in [Απόψεις – Παρεμβάσεις](#)

Χρόνος ανάγνωσης: 9 λεπτά

[Ακούστε το Άρθρο](#)

Της Μάρνυς Παπαμαθαίου

Γνώμη των Νάντια Μαγκλάρα και Στέλιου Στυλιανίδη: Συνολική φροντίδα της ψυχικής υγείας

Οι μαθησιακές διαταραχές αποτελούν μία από τις συχνότερες αιτίες παραπομπής των νέων και των οικογενειών τους στις υπηρεσίες ψυχικής και αναπτυξιακής υγείας. Η συχνότητά τους κυμαίνεται από **5% έως και 15%** του μαθητικού πληθυσμού ανάλογα με τη μελέτη. Πρόκειται για μια **ανομοιογενή ομάδα διαταραχών**, οι οποίες παρουσιάζονται με σημαντικές δυσκολίες στην πρόσκτηση και την χρήση ακαδημαϊκών ικανοτήτων, ενώ η πορεία τους είναι συνήθως χρόνια και εξελικτική. Οι ειδικές μαθησιακές διαταραχές μπορεί να εκδηλώνονται με **δυσκολίες στην ανάγνωση, τη γραφή, την ορθογραφία, τη φωνολογική ενημερότητα, την αριθμητική ή τη μνήμη** και επηρεάζουν τη γενικότερη ψυχολογική ανάπτυξη του παιδιού.

Κατά την πορεία αυτών των διαταραχών τα παιδιά και οι έφηβοι θα έλθουν αντιμέτωποι με ποικίλες δυσκολίες. Επαναλαμβανόμενες εμπειρίες ματαίωσης στο ακαδημαϊκό επίπεδο, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που οι δυσκολίες δεν αναγνωρίστηκαν εγκαίρως ή/και δεν αντιμετωπίστηκαν κατάλληλα, οδηγούν συχνά σε αυξημένο στρες, χαμηλή αυτοεκτίμηση, αίσθημα αδυναμίας και ανεπάρκειας. Το άγχος μάλιστα των μαθητών φαίνεται ότι αυξάνει σημαντικά

ΔΕΠΥ και δυσλεξία – Μια «Λερναία Ύδρα» πάνω από τα θρανία- Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου 2024

όσο οι απαιτήσεις και οι προσδοκίες του περιβάλλοντος, τόσο στο σχολείο, όσο και στο σπίτι, είναι ποσοτικά ή ποιοτικά δυσανάλογες με το επίπεδο ανάπτυξης των δεξιοτήτων τους.

Η μάθηση ωστόσο δεν επηρεάζεται αποκλειστικά και μόνον από ελλείμματα ή διαταραχές κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των δεξιοτήτων, αλλά και από ένα πλήθος άλλων παραγόντων, που σχετίζονται είτε με το ίδιο το παιδί, είτε με το περιβάλλον του. Συγκεκριμένα **συναισθηματικού τύπου δυσκολίες των νέων, όπως το άγχος ή η θλίψη, μπορεί να επηρεάσουν δυσμενώς τις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις και ικανότητες**. Επιπλέον, άλλες διαταραχές των αναπτυξιακών ικανοτήτων επιβαρύνουν συχνά τη μαθησιακή ικανότητα των νέων. Γίνεται λοιπόν φανερό ότι ευρύτερα ζητήματα ψυχικής υγείας μπορεί να αποτελούν τόσο συνέπεια, όσο και παράγοντα κινδύνου αποκλίσεων που σχετίζονται με τη μάθηση. Από την άλλη πλευρά, σημαντικές **ελλείψεις και αποδιοργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας** εντός του σχολικού περιβάλλοντος μπορεί να αποτελούν σημαντικούς εκλυτικούς ή επιβαρυντικούς παράγοντες για την εμφάνιση δυσκολιών μάθησης.

Είναι σημαντικό να υπάρχει διεξοδική ενημέρωση των γονέων και κατάλληλη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, ώστε οι παραπομπές να απαντούν σε επιστημονικά τεκμηριωμένα κριτήρια, προκειμένου να αποφευχθούν ανώφελες επίπονες αξιολογήσεις. Σε επίπεδο παρέμβασης είναι απαραίτητο αυτή να γίνεται εγκαίρως, συστηματικά και χωρίς συστημικού τύπου διακοπές στην παροχή της και να βασίζεται κάθε φορά στις επιστημονικές ενδείξεις. Τα σοβαρά ελλείμματα στην οργάνωση, τον συντονισμό και την ανάπτυξη των παιδοψυχιατρικών υπηρεσιών και η ελλιπής έως σήμερα στελέχωση των σχολείων και των αντίστοιχων υπηρεσιών από εξειδικευμένους και κατάλληλα εκπαιδευμένους ειδικούς ψυχικής υγείας θέτουν σε κίνδυνο τη μαθησιακή, αλλά και την εν γένει ανάπτυξη των παιδιών και των εφήβων. Είναι πρόδηλο ότι δεν νοείται αντιμετώπιση των μαθησιακών διαταραχών χωρίς συνολική φροντίδα της ψυχικής υγείας των νέων, η οποία θα πρέπει να είναι προσβάσιμη, έγκαιρη και ενδεδειγμένη, όπως άλλωστε επιτάσσουν οι βασικές αρχές προάσπισης και προαγωγής των δικαιωμάτων των παιδιών.

▪ Η κυρία **Νάντια Μαγκλάρα** είναι επίκουρη καθηγήτρια Παιδοψυχιατρικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, γραμματέας της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος.

▪ Ο κύριος **Στέλιος Στυλιανίδης** είναι ομότιμος καθηγητής Κοινωνικής Ψυχιατρικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, ιδρυτής και επίτιμος πρόεδρος της ΕΠΑΨΥ.

▼ **Η γνώμη των ειδικών για το πολυπαραγοντικό ζήτημα της ραγδαίας αύξησης στις περιπτώσεις παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες**

▼ **Ο ρόλος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα υποστελεχωμένα κέντρα υποστήριξης και η πιθανή εκμετάλλευση της αξιολόγησης.**

Οι αριθμοί είναι αμείλικτοι: από τους **5.500 μαθητές και μαθήτριες** που είχαν πάρει έγκριση το 2017 για παράλληλη στήριξη από εκπαιδευτικούς στην τάξη τους λόγω μαθησιακών δυσκολιών, **φέτος είχαμε 25.000 εγκρίσεις**. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν νέους στο φάσμα του αυτισμού ή με σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής (ΔΕΠΥ).

Από τους **80.000 μαθητές και μαθήτριες που είχαν γνωμάτευση** (δηλαδή αξιολογική έκθεση μαθησιακών δυσκολιών) στο σύνολο των Γενικών Λυκείων **το 2021 φτάσαμε τους 100.000** και φέτος πιθανώς έχουμε ξεπεράσει αυτόν τον αριθμό. Αλλά και **στα σχολεία της ειδικής αγωγής ο αριθμός των 12.900 νέων** που ήταν καταγεγραμμένος το 2021, έφτασε την περσινή χρονιά **τους 14.500**.

📧 Συνολικά σε όλα τα σχολεία της χώρας (γενική και ειδική αγωγή) 117.000 μαθητές και μαθήτριες έχουν σήμερα κάποιου είδους γνωμάτευση μαθησιακών δυσκολιών.

Πρέπει να φοβηθούμε; Να σχεδιάσουμε παρεμβάσεις; Να στρέψουμε το καράβι της εκπαίδευσης σε άλλη κατεύθυνση;

Ένας λαβύρινθος με πολλούς διαδρόμους

ΔΕΠΥ και δυσλεξία – Μια «Λερναία Ύδρα» πάνω από τα θρανία- Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου 2024

Οι μαθησιακές δυσκολίες άρχισαν να διαπιστώνονται τον 19ο αιώνα με την έναρξη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, και αυτό το ίδιο εκπαιδευτικό σύστημα φαίνεται ότι είναι σήμερα ένας παράγοντας που τις επιδεινώνει. Οι ειδικοί δεν μπορούν να απαντήσουν με βεβαιότητα. Όλο και πιο απαιτητικά σχολικά προγράμματα, περίσπαση από οθόνες και κινητά, περιβαλλοντικοί παράγοντες από τη μια πλευρά. Η υπόνοια των υπερδιαγνώσεων «εκ του πονηρού» προκειμένου να λάβουν όσοι περισσότεροι μπορούν το...χαρτί για προφορική εξέταση στις πανελλαδικές εξετάσεις, από την άλλη. Και γύρω από όλα αυτά, μια βιομηχανία ιδιωτικών διαγνωστικών κέντρων τα οποία χρεώνουν υπέρογκα ποσά για τις παρεμβάσεις τους, καθώς και τα κρατικά κέντρα, τα περίφημα **Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ)**, έχουν σήμερα **λίστες αναμονής 2 ή και 3 ετών...**

Το ακόμη χειρότερο όμως εδώ είναι το ότι η πολιτεία ακόμη και όταν διαγνώσει το πρόβλημα δεν μπορεί να προσφέρει μακροχρόνια προγράμματα υποστήριξης στους νέους, αλλά μόνο **παρεμβάσεις μικρής κλίμακας μέσα στα σχολεία**, με την αναγκαστική λύση για τις οικογένειές τους να είναι και πάλι οι ιδιωτικές δομές.

Η άλλη ανάγνωση των παραπάνω λέει ότι ανακαλύπτουμε πιο εύκολα τις περιπτώσεις μαθησιακών δυσκολιών στους νέους γιατί σήμερα υπάρχουν καλύτερα διαγνωστικά εργαλεία. Πού ξεκινάει και πού τελειώνει όμως αυτός ο μαθησιακός λαβύρινθος; Ο ώριμος επιστημονικός σχολιασμός καταλήγει στο ότι δεν πρέπει να φοβηθούμε, αλλά ούτε και να εφησυχάσουμε.

Ωστόσο, η αύξηση στους αριθμούς είναι μεγάλη. Η πρώτη παρέμβαση και ανίχνευση των προβλημάτων πριν φτάσει ένα παιδί στο δημοτικό είναι σήμερα πολύ σημαντική, ενώ από την άλλη πλευρά οι πολιτικοί κραυγάζουν «*προς Θεού, όχι άλλη σύνθετη διδακτική ύλη στα σχολεία!*».

Στον «αιώνα της αναπηρίας»

Ο έμπειρος σχολικός σύμβουλος ειδικής αγωγής Ανδριανός Μουταβέλης χτυπάει τον συναγερμό:

«Σήμερα διδάσκουμε στη δεύτερη τάξη του δημοτικού ό,τι διδάσκαμε παλιά στην πέμπτη τάξη του. Η μπάρα διαρκώς ψηλώνει και το εκπαιδευτικό σύστημα δουλεύει με ένταση που τελικά δημιουργεί αγχώδεις ενηλίκους. Όσα παιδιά δεν μπορούν να φτάσουν το ύψος της μπάρας καταλήγουν δυστυχισμένα, με ζητήματα άγχους, διαταραχές, κατάθλιψη».

Θυμίζει ότι το πρόβλημα είναι παγκόσμιο, με **τα ποσοστά των παιδιών που είναι σήμερα στο φάσμα του αυτισμού να αυξάνονται ραγδαία, φτάνοντας το 1 στα 36 παιδιά σήμερα στις ΗΠΑ.**

«Ο αιώνας μας είναι ο αιώνας της αναπηρίας» λέει χαρακτηριστικά. «Και της διαφορετικότητας παράλληλα. Η διαρκής συζήτηση που πρέπει να γίνεται για τα παραπάνω είναι υποχρεωτικό να εμπλέξει διοίκηση, περιεχόμενο και ανθρώπινο δυναμικό. Η ειδική αγωγή χρειάζεται άμεσα υποστήριξη σε όλες τις δομές της. Θα υπάρξει κόστος. Όταν σβήνεις τον πίνακα και τον ξαναγράφεις χρειάζονται δυνάμεις και υποστήριξη».

Πάντως αναφέρει ότι έχουν βγει στο φως τα προβλήματα μαθησιακών δυσκολιών των παιδιών τα οποία στο παρελθόν αποτελούσαν στίγμα και αυτό σίγουρα αποτελεί μια μεγάλη κατάκτηση για την οποία πρέπει πρώτα να χαρούμε, πριν φοβηθούμε στη συνέχεια από τον διαρκώς αυξανόμενο αριθμό των σχετικών διαγνώσεων.

«Η εκπαίδευση μας αντικατοπτρίζει πάντα την εικόνα της κοινωνίας μας» λέει. «Και τι θέλει η κοινωνία; Όλα τα παιδιά να περάσουν στο πανεπιστήμιο. Και αν δεν τα καταφέρει το εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο παράλληλα γίνεται όλο και πιο απαιτητικό και σύνθετο οι γονείς θα πάρουν τον “πρωταθλητή” και θα τον “ντοπάρουν” για να πετύχουν τον στόχο τους με συνεχόμενα φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα κ.λπ.».

«Δεν έχουμε το προσωπικό που χρειαζόμαστε»

Η Μαριάννα Χατζοπούλου είναι διευθύντρια στο 2ο ΚΕΔΑΣΥ Β' Αθήνας στην Αγία Παρασκευή. Τα ραντεβού των υποψηφίων για διάγνωση φτάνουν τους **16 μήνες αναμονής**, αλλά όπως λένε οι συγκεντρωμένοι γονείς στην είσοδό του, αυτό είναι ένα «λογικό» χρονικό διάστημα, σε σύγκριση με άλλα ΚΕΔΑΣΥ.

ΔΕΠΥ και δυσλεξία – Μια «Λερναία Ύδρα» πάνω από τα θρανία- Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου 2024

Ο αριθμός των αιτημάτων που δέχεται καθημερινά η κυρία Χατζοπούλου είναι τεράστιος. Δέχεται συγκεκριμένες ημέρες την εβδομάδα και τα ραντεβού για τα αιτήματα το κέντρο της τα παίρνει προφορικά και δια ζώσης για να κριθεί πώς θα πλαισιωθεί το κάθε περιστατικό. «Όταν παίρναμε τα αιτήματα αυτά ηλεκτρονικά ήταν πολύ περισσότερα, ενώ για πολλά από αυτά τα αιτήματα τελικά δεν υπήρχε λόγος εξέτασης» λέει η ίδια.

«Είναι αδιαμφισβήτητο ότι υπάρχει χρόνος αναμονής, όπως και το ότι δεν θα έπρεπε να υπάρχει, ωστόσο δεν έχουμε όλο το προσωπικό που χρειαζόμαστε. Τώρα έχουμε 77 άτομα προσωπικό και περιμένουμε άλλους 6, πέρυσι είχαμε 99 άτομα» εξηγεί. Από την άλλη, συμφωνεί ότι οι υπηρεσίες-μαμούθ είναι δυσλειτουργικές και κρίνει ότι το κράτος χρειάζεται απλά μικρότερες και περισσότερες δομές. Σήμερα εκτός των ειδικών σχολείων, η ειδική αγωγή στη γενική κατεύθυνση καλύπτεται με δύο τρόπους: την εσωτερική παρέμβαση στα σχολεία με μικρά σχολικά δίκτυα εμπειρογνομόνων και την εξωτερική στα ΚΕΔΑΣΥ. Φαίνεται ότι καμία από τις δύο όμως δεν επαρκεί για την κάλυψη όλων των αναγκών.

Το κέντρο της κυρίας Χατζοπούλου βγάζει **300 με 350 αξιολογικές εκθέσεις τον μήνα** και βλέπει περίπου **2.500 παιδιά τον χρόνο**, ενώ έχει στην ευθύνη του **293 σχολεία**. Το προφανές αίτημα βέβαια από πολλούς γονείς που ζητούν την αξιολόγηση των παιδιών τους είναι να πάρουν ένα έγγραφο για προφορική εξέταση τους στις πανελλαδικές εξετάσεις ώστε να επιτύχουν ευνοϊκή μεταχείριση εισόδου στα ΑΕΙ της χώρας. «Οι περιπτώσεις που έχουν αυτό το αίτημα χωρίς τα παιδιά να έχουν κάποια μαθησιακή δυσκολία που να το δικαιολογεί είναι μια λανθασμένη χρησιμοθηρική μέθοδος και βλέπουμε συχνά δυστυχώς γονείς που προσεγγίζουν αυτά τα ζητήματα επιφανειακά, χωρίς πραγματική διάθεση να τα λύσουν».

Πάντως ο ρόλος των ΚΕΔΑΣΥ άλλαξε πρόσφατα και πλέον οι συνεργάτες τους πρέπει να επισκέπτονται μια φορά την εβδομάδα και τα σχολεία για να υποστηρίζουν και εκεί τις διαγνώσεις ή να συμβάλλουν σε αντίστοιχα περιστατικά.

- 1 στα 36 παιδιά έχουν αυτισμό υπολογίζεται ότι βρίσκεται σήμερα στο φάσμα του αυτισμού στις ΗΠΑ
- 57.000-170.000 μαθητές επί συνόλου περίπου 1.150.000 υπολογίζεται ότι θα έρθουν αντιμέτωποι με μία ή περισσότερες μαθησιακές διαταραχές
- 117.000 μαθητές και μαθήτριες έχουν σήμερα κάποιου είδους γνωμάτευση μαθησιακών δυσκολιών σε όλα τα σχολεία της χώρας

«Η μάσκα και ο θυμός» μαρτυρία της Σίντυ Χατζή

Η εμπειρία μου ως **γυναίκα με ΔΕΠΥ και δυσλεξία**, η οποία **διαγνώστηκε μόλις στα 25**, είναι γεμάτη με στιγμές ανακούφισης και απογοήτευσης. Η καθυστερημένη διάγνωση είναι κάτι που συμβαίνει συχνά σε γυναίκες και ενήλικες γενικότερα, λόγω του φαινομένου του masking. Το masking είναι η συνειδητή ή ασυνείδητη προσπάθεια να «κρύβεις» τα συμπτώματά σου, να προσαρμόζεσαι στις απαιτήσεις των άλλων και να μιμείσαι «κανονικές» συμπεριφορές ώστε να φαίνεσαι «φυσιολογική» και να αποφεύγεις την κριτική. Σαν παιδί, δεν έμοιαζα στο στερεοτυπικό πρότυπο του παιδιού με μαθησιακές δυσκολίες. Ήμουν καλή μαθήτρια, μάθαινα εύκολα γλώσσες, αγαπούσα το διάβασμα και το γράψιμο. Όμως, αυτό δεν σήμαινε πως δεν υπήρχαν ενδείξεις αν κάποιος παρατηρούσε προσεκτικά.

Οι «παραξενιές» μου, όπως τις αποκαλούσαν οι γονείς μου, ήταν πολλές και καθημερινές. Έκανα τα μαθήματά μου ενώ παρακολουθούσα τηλεόραση, κρατώντας στο ένα χέρι το σχολικό βιβλίο και στο άλλο ένα λογοτεχνικό. Μπορούσα να διαβάζω μόνο όταν διάβαζα δυνατά και συχνά περπατώντας. Αν και μου άρεσαν οι γλώσσες, έμπλεκα τα γράμματα – το βήτα με το δέλτα, το φι με το θήτα – και αυτό είναι κάτι που με ακολουθεί μέχρι και σήμερα. Η αίσθηση του χρόνου ήταν (και παραμένει) σχεδόν ανύπαρκτη. Ένα απλό καθημερινό task μπορούσε να γίνει βουνό. Θυμάμαι χαρακτηριστικά το πρωινό ντύσιμο για το σχολείο – έβαζα το ένα μπατζάκι, σταματούσα για μια γουλιά γάλα, κολλούσα στην τηλεόραση ή κοιτούσα τον τοίχο, ώσπου η μητέρα μου, αγανακτισμένη, ερχόταν και με έβρισκε με το μισό παντελόνι φορεμένο, 20 λεπτά μετά.

ΔΕΠΥ και δυσλεξία – Μια «Λερναία Ύδρα» πάνω από τα θρανία- Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου 2024

Στο σχολείο ήμουν πάντα το «**άτακτο παιδί**», το «**παιδί πρόβλημα**», ακόμα και αν οι βαθμοί μου δεν έδειχναν κάτι τέτοιο. Μετά από πολλή κατήχηση, άβολες επιπλήξεις και άφθονο bullying, έμαθα να αποβάλλω αυτή τη συμπεριφορά και να κρύβω καλύτερα αυτή την ενέργεια μέσα μου. Ωστόσο, η αλήθεια είναι πως δεν έπαψε ποτέ να υπάρχει. Σήμερα, νιώθω θυμό και απογοήτευση για όλες εκείνες τις φορές που έπρεπε να νιώσω ντροπή για το ποια ήμουν. Γιατί καθετί που έμοιαζε διαφορετικό σε μένα θεωρούνταν λάθος, έπρεπε να καταπνιγεί, να διορθωθεί.

Αυτή η διαφορετικότητα, την οποία αντιλαμβανόμουν από παιδί αλλά αδυνατούσα να την κατανοήσω ή να την υπερασπιστώ, με κυνηγάει ακόμα. Κάθε φορά που κάποιος, έστω και αστεειυόμενος, σχολιάζει τον διάσπαρτο τρόπο σκέψης μου, την «πολυλογία» μου, τη δυσκολία μου με τον χρόνο ή τη χαώδη δομή του λόγου μου, νιώθω να πνίγομαι από τον ίδιο τον θυμό.

Σκέφτομαι: «Μας κατάλαβαν, δεν έπαιξα καλά τον ρόλο μου σήμερα». Η διάγνωση στα 25 μου για ΔΕΠΥ και δυσλεξία – παρεμπιπτόντως ο Οκτώβριος έχει οριστεί ως μήνας ευαισθητοποίησης για τις δύο παθήσεις- έδωσε μια εξήγηση για όλα όσα βίωνα, όμως όταν ήρθε η ώρα να ξανασυναντήσω τον ψυχίατρο για να μιλήσουμε για θεραπεία και πιθανή αγωγή, το ανέβαλλα ξανά και ξανά. Μέχρι που πέρασαν τρία χρόνια και δεν επέστρεψα ποτέ. Ίσως γιατί κάπου βαθιά μέσα μου αυτή η διαφορετικότητα, όσο και αν με δυσκολεύει, με κάνει να νιώθω μοναδική. Ίσως όμως απλώς να μη μπορώ να αποδεχθώ πλήρως ότι ο ρόλος που κόπιασα να μάθω ήταν απλώς μια μάσκα.

- 5%-7% των παιδιών υπολογίζεται σήμερα ότι πάσχουν από σύνδρομο Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας
- 2 χρόνια ή και περισσότερο μπορεί να φτάσει η αναμονή για εξέταση σε ένα Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης Συμβουλευτικής και Υποστήριξης
- 5.700 μόνιμοι εκπαιδευτικοί έχουν προσληφθεί από το 2020 στα ειδικά σχολεία
- Φέτος στη γενική αγωγή προσλήφθηκαν 16.000 αναπληρωτές εκπαιδευτικοί της ειδικής αγωγής και 7.600 μέλη ειδικού προσωπικού

Γνώμη του Εμμανουήλ Τσαλαμανιού: Αυξανόμενη τάση για διαγνώσεις

Η μάθηση και οι δυσκολίες που εμφανίζονται σε αυτήν απασχολούν γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές. **Οι μαθησιακές δυσκολίες**, πέρα από άλλες αιτίες, συχνά **σχετίζονται με νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος – ΔΑΦ, ΔΕΠΥ, Νοητική Υστέρηση)**, οι οποίες, ιδιαίτερα η ΔΑΦ, εμφανίζουν αυξητικές τάσεις τα τελευταία χρόνια, κυρίως γιατί αναγνωρίζουμε καλύτερα τα ηπιότερα συμπτώματα. Αντίστοιχα για τη **ΔΕΠΥ** ο επιπολασμός κυμαίνεται από **5%-7%**, δηλαδή **1 στα 20 παιδιά**, αυτό σημαίνει ένα παιδί με ΔΕΠΥ ανά σχολική τάξη-αίθουσα. Για τη διάγνωση της ΔΕΠΥ πρέπει τα συμπτώματα να υπάρχουν τόσο στο σπίτι, όσο και στο σχολείο, ενώ θα πρέπει να έχουν συγκεκριμένη διάρκεια. Χρειάζεται προσοχή ώστε κάθε υπερβολική κινητικότητα ή διάσπαση προσοχής να μη θεωρείται ΔΕΠΥ, μια και αρκετές σωματικές ή συναισθηματικές καταστάσεις μπορεί να δίνουν παρόμοια εικόνα. Επίσης, η αντιμετώπισή της να είναι πολύπλευρη και ολιστική και όχι μόνο των συνοδών μαθησιακών δυσκολιών της.

Είναι γεγονός ότι υπάρχει μια αυξανόμενη τάση για διάγνωση, καθώς και αιτήματα για αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών. Οι μαθησιακές δυσκολίες διαγιγνώσκονται στα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ) τα οποία έχουν πολύμηνη αναμονή, ενώ δεν έχει προβλεφθεί η παρουσία ψυχιάτρου παιδιών-εφήβων στη διεπιστημονική ομάδα. Στην περίπτωση που χρειάζεται παιδοψυχιατρική εκτίμηση γίνεται παραπομπή σε υπηρεσία ψυχικής υγείας παιδιών-εφήβων. Συχνά τα ΚΕΔΑΣΥ ζητούν από τους γονείς ως προϋπόθεση για την κατάθεση της αίτησης παιδοψυχιατρική γνωμάτευση, συνήθως από δημόσια δομή. Με τον τρόπο αυτόν τα περισσότερα από τα χιλιάδες αιτήματα που κατατίθενται κάθε χρόνο από γονείς στα ΚΕΔΑΣΥ μεταφέρονται ως ανάγκη για παιδοψυχιατρική

ΔΕΠΥ και δυσλεξία – Μια «Λερναία Ύδρα» πάνω από τα θρανία- Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου 2024

εκτίμηση στις δημόσιες παιδοψυχιατρικές υπηρεσίες που συνήθως είναι υποστελεχωμένες και λειτουργούν ασθμαίνοντας.

Χωρίς κανείς να αγνοεί την καθοριστική σημασία των μαθησιακών δυσκολιών για κάθε παιδί και τα συναισθήματα μειονεξίας που αυτές επιφέρουν θα πρέπει να είμαστε ως εκπαιδευτικοί και κλινικοί ψυχικής υγείας πιο προσεκτικοί όταν συμβουλευόμαστε τους γονείς να ξεκινήσουν διαγνωστικό έλεγχο για το παιδί τους όταν τα συμπτώματα είναι φανερά και σταθερά. Να μη θεωρούνται μαθησιακές δυσκολίες παραλλαγές του φυσιολογικού και να μη θεωρείται κάθε διαφορά μεταξύ προφορικής και γραπτής δοκιμασίας ειδική μαθησιακή διαταραχή. Προφανώς η πρόνοια του νομοθέτη με την οποία παιδιά/έφηβοι με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες απαλλάσσονται από τα γραπτά είναι ισχυρός λόγος για υπερβολικά αιτήματα διερεύνησης μαθησιακών δυσκολιών. Αν καταφέρναμε να φιλτράρουμε τα αιτήματα σε αυτά που πράγματι χρήζουν εξειδικευμένης διερεύνησης και αντιμετώπισης, τότε θα υπήρχε μικρότερη αναμονή στις υπηρεσίες, λιγότερη ταλαιπωρία για τους γονείς και ποιοτικότερη παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας για όλο το φάσμα των σύνθετων διαταραχών.

Τα παιδιά και οι έφηβοι εμφανίζουν **άγχος-πανικό, κατάθλιψη, ιδεοψυχαναγκαστικές διαταραχές, διαταραχές διατροφής, διαταραχές προσωπικότητας και εθιστικές συμπεριφορές** που συνήθως αντιμετωπίζονται πλημμελώς λόγω των πολλαπλών καθημερινών αιτημάτων σε συνδυασμό με τις ελλείψεις σε κατάλληλες δομές και της υποστελέχωσης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας παιδιών-εφήβων.

Ο κ. Εμμανουήλ Τσαλαμανιός είναι διευθυντής του Τμήματος Ψυχιατρικής Παιδιών-Εφήβων, Γενικό Νοσοκομείο «Ασκληπιείο Βούλας», πρόεδρος Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος- ΕΝΩΨΥΠΕ.

Πηγή: Εφημερίδα «Βήμα της Κυριακής»